

K právní úpravě bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

[Požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích](#)

[Pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - Školení BOZP](#)

[Bezpečnostně technické požadavky](#)

[Bezpečnostní přestávky](#)

[Inspekce práce](#)

[Odborná způsobilost](#)

[Odmítnutí výkonu práce](#)

[Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky, náradí a jejich používání](#)

[Revize technického zařízení](#)

[Požární ochrana](#)

[Povinnosti vedoucích zaměstnanců](#)

[Povinnosti zadavatele stavby](#)

[Pracoviště](#)

[Ochranné nápoje](#)

[Osobní ochranné pracovní prostředky](#)

[Mycí, čisticí a dezinfekční prostředky](#)

[Kouření na pracovišti](#)

[Alkohol na pracovišti](#)

[Pracovní úraz](#)

[Mimořádné události](#)

[První pomoc na pracovišti](#)

[Osoby podílející se na stavbě](#)

[Staveniště a stavba](#)

[Zvýšené ohrožení života nebo poškození zdraví](#)

Rešerše k základním otázkám BOZP**Zákoník práce [č. 262/2006 Sb.](#)**

[§103](#) Povinnosti zaměstnavatele

[§104](#) Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

[§105](#) Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání

[§106](#) Práva a povinnosti zaměstnance

[§261](#) Společná ustanovení o povinnosti zaměstnance nahradit škodu

Vyhláška o Úmluvě o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí (č. 155) [č. 20/1989 Sb.](#)

Požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zahrnují soubor technických, organizačních a výchovných opatření, která při správné aplikaci nebo realizaci vytvoří podmínky k tomu, aby se pravděpodobnost ohrožení nebo poškození lidského zdraví snížila na minimum.

Mimo právní předpisy – zákony, nařízení vlády a vyhlášky, které mají obecně závaznou právní povahu a platí u nich, že neznalost zákona neomlouvá, vydávají zaměstnavatelé i vnitřní předpisy. Tento postup upravuje [§305](#) a násl. zákoníku práce.

Málo známou skutečností je to, že „Zaměstnavatel je povinen uschovat vnitřní předpis po dobu 10 let ode dne ukončení doby jeho platnosti.“

[§101](#) a násl. zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) [č. 309/2006 Sb.](#)

[§3](#) Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí na staveništi

[§4](#) Požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení

[§11](#) Zvláštní odborná způsobilost

Vyhláška, kterou se stanoví podmínky pro provoz, konstrukci a výrobu určených technických zařízení a jejich konkretizace (Řád určených technických zařízení) [č. 100/1995 Sb.](#)

[§1](#) Určená technická zařízení

Pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – Školení BOZP

Zaměstnavatel je povinen udílet vhodné pokyny k zajištění a ochrany zdraví při práci a zaměstnanci jsou povinni tyto pokyny dodržovat. Tyto pokyny, které uděluje nadřízený vedoucí zaměstnanec, jsou součástí instruktáže zaměstnanců. Zaměstnanci tak získávají informace o rizicích jejich práce a o opatřeních, jak se působení rizik vyhnout nebo je minimalizovat.

Základní formou pro seznámení zaměstnanců s informacemi a pokyny k BOZP je školení zaměstnanců.

Zaměstnavatel je povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování.

Jde tedy o dvě formy školení, a to podle obsahu. V obecné části školení jde především o ustanovení zákoníku práce. Ve specifické části, která je rozdílná u různých druhů zaměstnavatelů s

ohledem na předmět práce, prováděných činností a riziky, které jsou pro různé zaměstnavatele různá.

[Prezenční listina](#) (PDF)

[§102/5j](#), [§103/1g,2](#) [§106/4c](#), [§349/2](#) zák. č. 262/2006 Sb. - pokyny k zajištění a ochrany zdraví při práci

Vyhl. [č. 145/1988 Sb.](#), o Úmluvě o závodních zdravotních službách (č. 161)

Vyhl. [č. 20/1989 Sb.](#), o Úmluvě o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí (č. 155)

Zák. [č. 251/2005 Sb.](#), o inspekci práce

[§41/1/i](#) zák. č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Bezpečnostně technické požadavky

Bezpečnostně technické požadavky jsou požadavky na technická zařízení jejichž obsah je zaměřený na zajištění bezpečnosti provozu zařízení. Základním předpokladem je, že zařízení bude provozováno/používáno v souladu s pokyny výrobců ke stanovenému účelu. Tyto požadavky jsou stanovené technickými, resp. jinými právními předpisy a technickými normami, zaměřenými především na konstrukci technických zařízení, jejich provoz a údržbu.

Zákon o státním odborném dozoru nad bezpečností práce [č. 174/1968 Sb.](#)

[§6b](#) Vyhrazená technická zařízení

Zákon o inspekci práce [č. 251/2005 Sb.](#)

[§32](#) Správní delikty právnických osob na úseku bezpečnosti technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví

[§33](#) Správní delikty právnických osob na úseku vyhrazených technických zařízení

Nařízení vlády o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů [č. 375/2017 Sb.](#)

[Příloha](#) k nařízení vlády č. 375/2017 Sb. Vzhled značek, kódy zvukových signálů, signály davané rukou a hlasové signály

Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) [č. 309/2006 Sb.](#)

[§6](#) Bezpečnostní značky, značení a signály

Bezpečnostní přestávky

Zaměstnavatel je povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci nevykonávali činnosti

jednotvárné a jednostranně zatěžující organismus.

Zákoník práce č. 262/2006 Sb.

[§88](#), [§89](#) Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka

Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) č. 309/2006 Sb.

[§5](#) Požadavky na organizaci práce a pracovní postupy

Nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky č. 168/2002 Sb.

Bod č. 3 [Přílohy č. 1](#) k nařízení vlády č. 168/2002 Sb. Další požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování silniční dopravy

Zákon o silniční dopravě č. 111/1994 Sb.

[Inspekce práce](#)

Inspekce práce je úřad specializovaný na úsek ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek. Je zaměřen na povinnosti vyplývající z právních předpisů, kolektivních smluv a vnitřních předpisů vydaných podle zákoníku práce.

Zákon o inspekci práce č. 251/2005 Sb.

[§7](#) Práva inspektora při kontrole

[§8](#) Povinnosti inspektora při kontrole

Zákon o kontrole (kontrolní řád) č. 255/2012 Sb.

[§4](#) Průběh kontroly

Zák. [č. 255/2005 Sb.](#), o kontrole (kontrolní řád)

Sděl. [č. 19/2012 Sb. m. s.](#), o sjednání Úmluvy č. 81 o inspekci práce v průmyslu a obchodě, 1947

Sděl. [č. 20/2012 Sb. m. s.](#), o sjednání Úmluvy č. 129 o inspekci práce v zemědělství, 1969

[Odborná způsobilost](#)

Právní a interní předpisy předepisují určitou odbornou způsobilost pro výkon určitých prací a činností. Bez těchto předpokladů odborné způsobilosti nemůže konkrétní osoba tuto práci nebo činnost nemůže vykonávat.

[§103](#) zák. č. 262/2006 Sb.

Zaměstnavatel je povinen nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.

[§3/2g zák. č. 309/2006 Sb.](#) Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí na staveništi

Vyhl. [č. 50/1978 Sb.](#), o odborné způsobilosti v elektrotechnice

Vyhláška stanoví stupně odborné způsobilosti (dále jen "kvalifikace") pracovníků, kteří se zabývají obsluhou elektrických zařízení nebo prací na nich (dále jen "činnost"), projektováním těchto zařízení, řízením činnosti nebo projektování elektrických zařízení v organizacích, které vyrábějí, montují, provozují nebo projektují elektrická zařízení, nebo provádějí na elektrických zařízeních činnost dodavatelským způsobem; dále stanoví podmínky pro získání kvalifikace a povinnosti organizací a pracovníků v souvislosti s kvalifikací.

Vyhl. [č. 85/1978 Sb.](#), o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení

Vyhláška se vztahuje na organizace, které vyrábějí, montují, provozují, opravují, udržují plynová zařízení (dále jen "zařízení") nebo provádějí jejich revize.

Vyhl. [č. 18/1979 Sb.](#), kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

Vyhláška je závazná pro organizace, na které se vztahuje působnost orgánů státního odborného dozoru nad bezpečností práce a pro právnické a fyzické osoby, které vykonávají podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů.

Vyhl. [č. 19/1979 Sb.](#), kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

Vyhláška je závazná pro organizace, na které se vztahuje působnost orgánů státního odborného dozoru nad bezpečností práce a pro právnické a fyzické osoby, které vykonávají podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů.

Vyhl. [č. 21/1979 Sb.](#), kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

Vyhláška je závazná pro organizace, na které se vztahuje působnost orgánů státního odborného dozoru nad bezpečností práce a pro právnické a fyzické osoby, které vykonávají podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů.

Zák. [č. 61/1988 Sb.](#), o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Tento zákon upravuje podmínky pro provádění hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, podmínky pro nakládání s výbušninami, podmínky pro bezpečné provozování podzemních objektů a podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví osob, bezpečnost provozu a ochranu pracovního prostředí při těchto činnostech.

Vyhl. [č. 298/2005 Sb.](#), o požadavcích na odbornou kvalifikaci a odbornou způsobilost při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a o změně některých právních předpisů

Odmítnutí výkonu práce

Stav způsobený vlastností, schopností nebo charakterem materiálu nebo stroje, technického zařízení, pracovního prostředí, pracovního postupu, pracoviště nebo zaměstnance může ohrozit bezpečnost a zdraví zaměstnance nebo třetích osob. K omezení tohoto ohrožení bezpečnosti a zdraví osob je zaměřen celý systém prevence rizik, který je povinen zajistit zaměstnavatel.

Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob.

Zákoník práce č. 262/2006 Sb.

[§101/1](#), [§102/4](#), [§103/1k](#), [§106/2](#) Práva a povinnosti zaměstnavatel a zaměstnance

V případech, kdy zaměstnanec zjistí „nedostatky nebo závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení“, je zaměstnanec povinen tyto nedostatky a závady na pracovišti oznámit svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci. Takto zjištěné nedostatky nebo závady mohou být v mnoha případech důvodem k omítnutí práce.

Pokud však zaměstnanec svého práva odmítnout práci nevyužije, ačkoliv práci považuje za nebezpečnou, a při provádění práce dojde k úrazu, musí být při šetření přihlíženo k tomu, zda zaměstnanec při výkonu práce „dodržoval právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen, a řídil se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele“. Jestliže tedy zaměstnanec práci přijme, odpovídá nadále za její bezpečné provedení a nutnost provedení nebezpečné práce jej neopravňuje k porušování zásad bezpečné práce.

[Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky, nářadí a jejich používání](#)

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

vhodné pro práci, při které budou používány,
vybaveny ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců,
vybaveny nebo upraveny tak, aby odpovídaly ergonomickým požadavkům,
byly pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány.

[§106/4d](#) – zák. č. 262/2006 Sb. - zákoník práce

[§4](#) – zák. č. 309/2006 Sb. - zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Nař. vl. [č. 378/2001 Sb.](#), kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí

Nař. vl. [č. 339/2017 Sb.](#), o bližších požadavcích na způsob organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru (Práce s řetězovou pilou §8)

Nař. vl. [č. 168/2002 Sb.](#), kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů,

kteř je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky

Nař. vl. [č. 591/2006 Sb.](#), o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

Vyhl. [č. 48/1982 Sb.](#), kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení

[31989L0655](#) - Směrnice Rady ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (89/655/EHS)

Vybraná technická zařízení

Vyskytují se v rezortu Státní báňské správy a v rezortu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

Vyhl. [č. 415/2003 Sb.](#), kterou se stanoví podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při svislé dopravě a chůzi

Zák. [č. 61/1988 Sb.](#), o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Vyhl. [č. 358/2016 Sb.](#), o požadavcích na zajišťování kvality a technické bezpečnosti a posouzení a prověřování shody vybraných zařízení

Zák. [č. 263/2016 Sb.](#), atomový zákon

Vyhrazená technická zařízení

Jsou zařízení se zvýšenou mírou ohrožení zdraví a bezpečnosti osob a majetku. Jde o: vyhrazená tlaková, zdvihací, elektrická a plynová zařízení.

Vyhrazená technická zařízení se zařazují do tříd podle míry rizika pro bezpečnost práce a provozu, které svým provozem vyvolávají, přičemž zařízení s nejvyšší mírou rizika jsou zařazena do třídy I.

Zák. [č. 174/1968 Sb.](#), o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

Zák. [č. 61/1988 Sb.](#), o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Vyhl. [č. 50/1978 Sb.](#), o odborné způsobilosti v elektrotechnice

Vyhl. [č. 85/1978 Sb.](#), o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení

Vyhl. [č. 18/1979 Sb.](#), kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

Vyhl. [č. 19/1979 Sb.](#), kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

Vyhl. [č. 21/1979 Sb.](#), kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

Vyhl. [č. 73/2010 Sb.](#), o stanovení vyhrazených elektrických technických zařízení, jejich zařazení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti (vyhláška o vyhrazených elektrických

technických zařízeních)

Vyhl. [č. 74/2002 Sb.](#), o vyhrazených elektrických zařízeních

Vyhl. [č. 392/2003 Sb.](#), o bezpečnosti provozu technických zařízení a o požadavcích na vyhrazená technická zařízení tlaková, zdvihací a plynová při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem

Zák. [č. 22/1997 Sb.](#), o technických požadavcích na výrobky

Zák. [č. 90/2016 Sb.](#), o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh

Revize technického zařízení

Revizí rozumíme komplexní ověřování stavu technického zařízení (TZ) z hlediska jeho:

technického stavu,
provozní způsobilosti,
shody TZ s požadavky průvodní dokumentace, provozní dokumentace a technických předpisů.

Revize mohou být výchozí, provozní a pravidelné podle stanovených termínů a může je vykonávat jen příslušný revizní technik, který výsledky revize zaznamenává do revizní zprávy.

Revizní technik je fyzická osoba, která je odborně způsobilá a oprávněná k výkonu revizí TZ. Může vykonávat svoji činnost v pracovněprávním vztahu nebo na základě živnostenského oprávnění s řemeslnou živností.

[§6a/1d](#), [§6b](#), [§6c](#) zák. č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce

[§8](#), [§8a](#), [§22](#), [§32](#) zák. č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

[§9](#), [§12](#), [§13](#) vyhl. č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice

[§3](#) a násl. vyhl. č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení

[§5](#) a násl. vyhl. č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

[§2](#) a násl. vyhl. č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

[§2](#) a násl. vyhl. č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti

[§16](#) vyhl. č. 91/1993 Sb., k zajištění bezpečnosti práce v nízkotlakých kotelnách

Vyhl. [č. 73/2010 Sb.](#), o vyhrazených elektrických technických zařízeních

Vyhl. [č. 26/1989 Sb.](#), o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu

Vyhl. [č. 74/2002 Sb.](#), o vyhrazených elektrických zařízeních

[§5](#), [§12](#) vyhl. č. 392/2003 Sb., o bezpečnosti provozu technických zařízení a o požadavcích na vyhrazená technická zařízení tlaková, zdvihací a plynová při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem

Požární ochrana

Povinnosti na úseku požární ochrany jsou dány zejména speciálním zákonem o požární ochraně [č. 133/1985 Sb.](#) a mj. ukládá povinnost, že každý je povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek; při zdolávání požárů, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí je povinen poskytovat přiměřenou osobní pomoc, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí nebo ohrožení sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost, a potřebnou věcnou pomoc.

Zák. [č. 133/1985 Sb.](#), o požární ochraně

Vyhl. [č. 246/2001 Sb.](#), o požární prevenci

Vyhl. [č. 34/2016 Sb.](#), o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty

Vyhl. [č. 69/2014 Sb.](#), o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany

Povinnosti vedoucích zaměstnanců

Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci u je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení.

Vedoucí zaměstnanci jsou podle [§302](#) zák. č. 262/2006 Sb. dále povinni:

- a) řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky,
- b) co nejlépe organizovat práci,
- c) vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- d) zabezpečovat odměňování zaměstnanců podle tohoto zákona,
- e) vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců,
- f) zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů,
- g) zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele.

[§11](#), [§101/2](#), [§301](#), [§302](#) zák. č. 262/2006 Sb.

Povinnosti zadavatele stavby

Zadavatelem stavby můžeme rozumět stavebníka, investora a objednatele stavby.

Zadavatel stavby je k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví osob na staveništi zejména povinen:

Budou-li na staveništi působit zaměstnanci více než jednoho zhotovitele, je zadavatel stavby povinen písemně určit jednoho nebo více koordinátorů s přihlédnutím k druhu a velikosti stavby a její náročnosti na koordinaci opatření k zajištění bezpečné a zdravé neohrožující práce na staveništi. (§14/1 zák. č. 309/2006 Sb.)

Uřčí-li zadavatel stavby více koordinátorů, kteří působí při přípravě nebo realizaci stavby současně, vymezí písemně pravidla jejich vzájemné spolupráce. (§14/3 zák. č. 309/2006 Sb.)

Zadavatel stavby je povinen předat koordinátorovi veškeré podklady a informace pro jeho činnost, zejména pro zpracování plánu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi (dále jen "plán"), včetně informace o fyzických osobách, které se mohou s jeho vědomím zdržovat na staveništi, poskytovat mu potřebnou součinnost a zavázat všechny zhotovitele, popřípadě jiné osoby k součinnosti s koordinátorem po celou dobu přípravy a realizace stavby. (§14/4 zák. č. 309/2006 Sb.)

Zadavatel stavby povinen doručit oznámení o zahájení prací, jehož náležitosti stanoví prováděcí právní předpis, oblastnímu inspektorátu práce příslušnému podle místa staveniště nejpozději do 8 dnů před předáním staveniště zhotoviteli. (§15/1 zák. č. 309/2006 Sb.)

Stejnopis oznámení o zahájení prací musí být vyvěšen na viditelném místě u vstupu na staveniště po celou dobu provádění stavby až do ukončení prací a předání stavby stavebníkovi k užívání. (§15/1 zák. č. 309/2006 Sb.)

Zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Nař. vl. [č. 591/2006 Sb.](#), o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

Zák. [č. 183/2006 Sb.](#), o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zák. [č. 251/2005 Sb.](#), o inspekci práce

Pracoviště

Pojem pracoviště není v právním řádu výslovně definován. Rozumíme jím všechny prostory, které jsou určeny k vykonávání pracovní činnosti a místa, na která mají zaměstnanci v souvislosti s plněním pracovních úkolů nebo v souvislosti s ním, přístup.

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla prostorově a konstrukčně uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům na pracovní prostředí a pracoviště.

Šatny zaměstnavatel zřizuje pro zaměstnance, kteří musí v průběhu pracovní činnosti nosit pracovní nebo ochranný oděv a nemohou se z hygienických, epidemiologických nebo jiných důvodů převlékat v jiném prostoru.

Podle [§2](#) zák. č. 309/2006 Sb. je zaměstnavatel povinen zajistit, aby:

- a) prostory určené pro práci, chodby, schodiště a jiné komunikace měly stanovené rozměry a povrch a byly vybaveny pro činnosti zde vykonávané,
- b) pracoviště byla osvětlena, pokud možno denním světlem, měla stanovené mikroklimatické podmínky, zejména pokud jde o objem vzduchu, větrání, vlhkost, teplotu a zásobování vodou,

- c) prostory pro osobní hygienu, převlékání, odkládání osobních věcí, odpočinek a stravování zaměstnanců měly stanovené rozměry, provedení a vybavení,
- d) únikové cesty, východy a dopravní komunikace k nim včetně přístupových cest byly stále volné,
- e) v prostorách uvedených v písmenech a) až d) byla zajištěna pravidelná údržba, úklid a čištění,
- f) pracoviště byla vybavena v rozsahu dohodnutém s příslušným poskytovatelem pracovnělékařských služeb prostředky pro poskytnutí první pomoci a vybavena prostředky pro přivolání poskytovatele zdravotnické záchranné služby.

Sanitární zařízení pracoviště tvoří šatna, umývárna, sprcha a záchod. Sanitární zařízení je vytvářeno a vybaveno podle počtu a pohlaví zaměstnanců.

Pracovní prostředí, ve kterém je výkon práce spojen s mimořádnými obtížemi, které vyplývají z vystavení účinkům ztěžujícího vlivu a z opatření k jejich snížení nebo odstranění je podmínkou pro poskytování příplatku za práci.

[§6](#) zák. č. 567/2006 Sb., minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí

[§101](#) a násl., [§117](#), [§118](#) zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

[§2](#), [§3](#) zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Zák. č. [258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví

Nař. vl. č. [101/2005 Sb.](#), o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Nař. vl. č. [362/2005 Sb.](#), o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky

Nař. vl. č. [591/2006 Sb.](#), o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

Nař. vl. č. [361/2007 Sb.](#), kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Vyhl. č. [48/1982 Sb.](#), kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení

Vyhl. č. [268/2009 Sb.](#), o technických požadavcích na stavby

[§2](#) vyhl. č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče

Vyhl. č. [20/1989 Sb.](#), o Úmluvě o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí (č. 155)

Vyhl. č. [403/1991 Sb.](#), o Úmluvě o hygieně v obchodě a kancelářích

[31989L0391](#) - Směrnice Rady ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (89/391/EHS)

Ochranné nápoje

Ochranné nápoje poskytuje zaměstnavatel k ochraně zdraví zaměstnanců před účinky zátěže teplem nebo chladem. Ochranné nápoje musí být zdravotně nezávadné a musí splňovat stanovené požadavky.

[§104](#) zák. č. 262/2006 Sb. Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

[§7](#) zák. č. 309/2006 Sb. Rizikové faktory pracovních podmínek a kontrolovaná pásma

[§4a](#), [§8](#) nař. vl. zák. č. 361/2007 Sb. Ztráta tekutin, Bližší podmínky poskytování ochranných nápojů

Osobní ochranné pracovní prostředky

Není-li zaměstnavatel pracovní rizika dostatečně omezit technickými prostředky nebo různými opatřeními v oblasti organizace práce, je povinen bezplatně poskytnout zaměstnancům osobní ochranné prostředky.

Osobní ochranné pracovní prostředky jsou prostředky, které musí chránit zaměstnance před riziky, nesmí ohrožovat jejich zdraví, nesmí bránit při výkonu práce a musí splňovat požadavky stanovené zvláštním právním předpisem.

[32016R0425](#) - NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/425 ze dne 9. března 2016 o osobních ochranných prostředcích a o zrušení směrnice Rady 89/686/EHS

Čl. 3 – OOP se rozumí prostředek navržený a vyrobený k nošení nebo držení osobou pro ochranu před jedním nebo více riziky pro její zdraví nebo bezpečnost,

[§104](#) zák. č. 262/2006 Sb., osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

Nař. vl. [č. 495/2001 Sb.](#), kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků

Nař. vl. [č. 361/2007 Sb.](#), kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

[31989L0656](#) - Směrnice Rady ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci (třetí samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (89/656/EHS)

Mycí, čisticí a dezinfekční prostředky

Zaměstnavatel je povinen poskytovat zaměstnancům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky na základě rozsahu znečištění kůže a oděvu.

Zákoník práce [č. 262/2006 Sb.](#)

[§104/3](#), 5 Osobní ochranné pracovní prostředky, pracovní oděvy a obuv, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje

Nařízení vlády, kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních

ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků [č. 495/2001 Sb.](#)

[Kouření na pracovišti](#)

Kouření je druhem toxikomanie, které škodlivě působí na zdraví kuřáků i nekuřáků bezprostředně vystavených účinkům kouření.

Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek [č. 65/2017 Sb.](#)

[§8](#) Zákaz kouření a zákaz používání elektronických cigaret

Zákoník práce [č. 262/2006 Sb.](#)

[§106/4e](#) Práva a povinnosti zaměstnance

Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) [č. 309/2006 Sb.](#)

[§7](#) Rizikové faktory pracovních podmínek a kontrolovaná pásma

Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci [č. 361/2007 Sb.](#)

[§18/3l](#) Minimální opatření k ochraně zdraví při práci, bližší hygienické požadavky na pracoviště, informace k ochraně zdraví

[§21/6a](#) Minimální opatření k ochraně zdraví, bližší hygienické požadavky na pracoviště, bližší požadavky na pracovní postupy, obsah školení

[§38/1a](#) Minimální opatření k ochraně zdraví při práci, bližší hygienické požadavky na pracoviště a jeho označení, bližší požadavky na pracovní postupy, informace k ochraně zdraví

[§41/5](#) Větrání pracovišť

[§44/1](#) Ohřívárna

Zákon o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů [č. 110/1997 Sb.](#)

[Alkohol na pracovišti](#)

Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek [č. 65/2017 Sb.](#)

[§19](#) Zákaz požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek

[§20](#) Orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření

Zákoník práce [č. 262/2006 Sb.](#)

[§106](#) Práva a povinnosti zaměstnance

Zákon o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů [č. 110/1997 Sb.](#)

Pracovní úraz

Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

Zaměstnavatel, u kterého došlo k pracovnímu úrazu je zejména povinen:

zajistit zraněnému zaměstnanci poskytnutí první pomoci,
pokud to zdravotní stav zraněného dovoluje, objasnit za jeho účasti příčiny a okolnosti vzniku úrazu,
objasnit příčiny a okolnosti vzniku úrazu s účastí svědků, odborové organizace, případně za účasti zástupce pro oblast BOZP,
do ukončení objasňování příčin pracovního úrazu bez vážných provozních důvodů neměnit stav na místě úrazového děje,
o pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožnit mu účast na objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu a seznámit ho s výsledky tohoto objasnění.

Zaměstnavatel je povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny

Zaměstnavatel je povinen vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo

- a) ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo
- b) k úmrtí zaměstnance.

[§105](#), [§106](#), [§271k](#) zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Nař. vl. [č. 201/2010 Sb.](#), o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu

Příloha č. 1 - [Záznam o úrazu](#)

Příloha č. 2 - [Záznam o úrazu - hlášení změn](#)

[§45](#) zák. č. 49/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Mimořádné události

Mimořádnou událostí rozumíme událost, která je provázená škodlivým působením sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

Zákoník práce [č. 262/2006 Sb.](#)

[§102/6](#) Předcházení ohrožení života a zdraví při práci

Zákon o integrovaném záchraném systému a o změně některých zákonů [č. 239/2000 Sb.](#)

[§2](#) Vymezení pojmů

Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci [č. 361/2007 Sb.](#)

[§18/3j](#) Minimální opatření k ochraně zdraví při práci, bližší hygienické požadavky na pracoviště, informace k ochraně zdraví

[§38/1g](#) Minimální opatření k ochraně zdraví při práci, bližší hygienické požadavky na pracoviště a jeho označení, bližší požadavky na pracovní postupy, informace k ochraně zdraví

První pomoc na pracovišti

Prostředky a zařízení pro poskytování první pomoci musí být umístěny na dostupném místě a musí být označeny značkami.

Zákoník práce [č. 262/2006 Sb.](#)

[§102](#) Předcházení ohrožení života a zdraví při práci

[§2/1f](#) Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí

Vyhl. [č. 79/2013 Sb.](#), o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče

Zák. [č. 258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví

Nař. vl. [č. 101/2005 Sb.](#), o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Osoby podílející se na stavbě

Jiná fyzická osoba, která se osobně podílí na zhotovení stavby a která nezaměstnává zaměstnance, je povinna poskytnout zhotoviteli a koordinátorovi potřebnou součinnost a postupovat podle pokynů nebo opatření k zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce stanovených zhotovitelem.

[§101](#) a násl. zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

[§12](#), [§13](#), [§17](#) zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

[§6/1b](#) zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce

Z právní úpravy vyplývají pro jinou osobu, která se podílí na stavbě, zejména tyto povinnosti:

postupovat podle pokynů a opatření stanovených k zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce stanovených zhotovitelem stavby,
informovat zhotovitele nejpozději do 5 pracovních dnů před převzetím pracoviště, a není-li to ze závažných důvodů možné, bez zbytečného odkladu o všech okolnostech, které by mohly při její činnosti na staveništi vést k ohrožení života a poškození zdraví dalších fyzických osob zdržujících se na staveništi s vědomím zhotovitele,

dodržovat právní předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci na staveništi a přihlížet k podnětům koordinátora,
používat potřebné osobní ochranné pracovní prostředky, technická zařízení, přístroje a nářadí, splňující požadavky stanovené zvláštním právním předpisem,
nevyřazovat, měnit nebo přestavovat svévolně ochranná zařízení strojů, přístrojů a nářadí a tato zařízení musí používat k účelům a za podmínek, pro které jsou určena,
poskytnout zhotoviteli a koordinátorovi potřebnou součinnost a postupovat podle pokynů nebo opatření k zajištění bezpečné a zdraví neohrožující práce stanovených zhotovitelem.

Staveniště a stavba

Staveništěm se rozumí místo, na kterém se provádí stavba nebo udržovací práce nebo na kterém se stavba odstraňuje; zahrnuje stavební pozemek, popřípadě zastavěný stavební pozemek nebo jeho část anebo část stavby, popřípadě, v rozsahu vymezeném stavebním úřadem, též jiný pozemek nebo jeho část anebo část jiné stavby.

Za stavbu se považují stavební díla vzniklá stavební nebo montážní technologií, bez ohledu na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky materiály a konstrukce a bez ohledu na použité stavební materiály, účel jejich použití a dobu trvání stavby.

[§2, §3](#) zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

[§2, §3](#) zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Vyhl. [č. 499/2006 Sb.](#), o dokumentaci staveb

Nař. vl. [č. 101/2005 Sb.](#), o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí

Nař. vl. [č. 591/2006 Sb.](#), o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

Nař. vl. [č. 362/2005 Sb.](#), o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky

Nař. vl. [č. 361/2007 Sb.](#), kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

[31992L0057](#) - Směrnice Rady 92/57/EHS ze dne 24. června 1992 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví na dočasných nebo mobilních staveništích (osmá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)

Česká společnost stavebních koordinátorů

Česká společnost stavebních koordinátorů ČSSI (dále jen ČSSK) je občanské sdružení fyzických osob vysokoškolského, vyššího odborného a středoškolského vzdělání, zabývajících se problematikou bezpečnosti práce ve stavebnictví. Je odbornou společností Českého svazu stavebních inženýrů s právní subjektivitou. ČSSK propaguje evropský systém bezpečnosti práce ve stavebnictví a podporuje zvyšování vzdělanostní, praktické a efektivní činnosti pracovníků bezpečnosti práce ve stavebním průmyslu, zejména koordinátorů BOZP při práci na staveništi dle zákona č. 309/2006 Sb. a jeho prováděcích předpisů. Prosazuje nové poznatky v konkrétní stavební praxi. ČSSK vyvíjí spolkovou, vzdělávací, vydavatelskou, odbornou, expertní, poradenskou a konzultační činnost. ČSSK zvyšuje prestiž svých členů podporou informovanosti, kontaktů a vzájemné spolupráce.

Více: <http://www.cssk.cz/>

Zvýšené ohrožení života nebo poškození zdraví

Budou-li na staveništi vykonávány práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, zadavatel stavby zajistí, aby byl při přípravě stavby zpracován plán podle druhu a velikosti plně vyhovující potřebám zajištění bezpečné a zdravé neohrožující práce, a aby byl při realizaci stavby aktualizován.

Práce a činnosti vystavující fyzickou osobu zvýšenému ohrožení života nebo poškození zdraví, při jejichž provádění vzniká povinnost zpracovat plán: ([Příloha č. 5](#) k nařízení vlády č. 591/2006 Sb.)

1. Práce vystavující zaměstnance riziku poškození zdraví nebo smrti sesuvem uvolněné zeminy ve výkopu o hloubce větší než 5 m.
2. Práce související s používáním nebezpečných chemických látek a směsí klasifikovaných podle přímo použitelného předpisu Evropské unie jako akutně toxické kategorie 1 a 2 nebo při výskytu biologických činitelů podle zvláštních právních předpisů.
3. Práce se zdroji ionizujícího záření, pokud se na ně nevztahují zvláštní právní předpisy.
4. Práce nad vodou nebo v její těsné blízkosti spojené s bezprostředním nebezpečím utonutí.
5. Práce, při kterých hrozí pád z výšky nebo do volné hloubky více než 10 m.
6. Práce vykonávané v ochranných pásmech energetických vedení, popřípadě zařízení technického vybavení.
7. Studnařské práce, zemní práce prováděné protlačováním nebo mikrotunelováním z podzemního díla, práce při stavbě tunelů, pokud nepodléhají doзору orgánů státní báňské správy.
8. Potápěčské práce.
9. Práce prováděné ve zvýšeném tlaku vzduchu (v kesonu).
10. Práce s použitím výbušnin podle zvláštních právních předpisů.
11. Práce spojené s montáží a demontáží těžkých konstrukčních stavebních dílů kovových, betonových a dřevěných určených pro trvalé zabudování do staveb.

[§3/2g,3](#), [§11](#), [§15/2](#), [§21](#) zák. č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

[§6](#), [příloha č. 5](#) nař. vl. č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništech

[31989L0391](#) - Směrnice Rady ze dne 12. června 1989 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci (89/391/EHS)